

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Projekt: Tvořivá škola, registrační číslo projektu CZ.1.07/1.4.00/21.3505

Příjemce: Základní škola Ruda nad Moravou, okres Šumperk, Sportovní 300, 789 63 Ruda nad Moravou

Metodický list

Zařazení materiálu:

Šablona: Inovace a zkvalitnění výuky směřující k rozvoji čtenářské a informační gramotnosti (I/2)

Sada: 1 Číslo: EU-OPVK-ČIG-2ST-03 Předmět: Český jazyk a literatura, 6. ročník - Mýty

Název materiálu: Báje o stvoření světa

Autor materiálu: Mgr. Marie Baslerová

Ověření materiálu ve výuce:

Datum ověření: 29. března 2012

Třída: VI. A

Ověřující učitel: Mgr. M. Baslerová

Anotace materiálu:

Pracovní list - báje, otázky se vztahují k článkům o stvoření světa.

Podrobný metodický popis možností použití materiálu:

- Žáci si pozorně přečtou text, příp. s dopomocí učitele (žáci s IVP).
- Po rozdání pracovního listu pracují žáci dle zadání.
- Žáci vyhledávají odpovědi na otázky z pověsti o stvoření světa.
- Kontrolujeme a hodnotíme na závěr celý pracovní list, popř. využijeme pracovní list k sebehodnocení jednotlivých žáků nebo k jejich hodnocení

Seznam literatury a pramenů:

MERTLÍK, Rudolf. Starověké báje a pověsti. Praha: Svoboda, 1989.

JANÁČKOVÁ, Zita. Čítanka pro 6. ročník. Brno: Nová škola, 2007, ISBN 80-7289-079-4..

Obr.1.: http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/9/9c/60.2_chaos_magno.jpg

Starověké báje a pověsti – stvoření světa (R. Mertlík)

Na počátku byl nekonečný vesmír prázdný a pustý. Vyplňovaly ho jen mlhy a temnoty. Snad už bylo i slunce, měsíc a hvězdy, ale husté mlhy a černá mračna je stále zakrývala. V té nekonečné, hluboké tmě neměly hvězdy ještě přesně určené dráhy, srážely se a divoké větry jimi smýkaly, kam se jím zachtělo. Potom vznikla země a vodstvo, ale i to byl živel nezkrotný, děsný.

Vody se přelévaly z místa na místo a hrozily, že zatopí zemi, která plula jako obrovská kra v nedozírném moři. Všechny živly byly promíchány v neuspořádané směsici (Chaos) a vesmír neměl ještě pevný řád. Nakonec nějaká mocná, blahodárná božská síla uspořádala tu hroznou změť všech věcí a každé vymezila pevné místo.

Nějaký bůh sbalil zemi do obrovské koule, vyvážil ji ve vesmíru a všemu určil neměnný řád. Oddělil vody od souše, určil tok řek, rozložil

náležitě jezera i moře a ohraničil je pevnými břehy. Potom vytvořil půvabná údolí, roviny, lesnaté stráně, hluboké hvozdy a vysoké hory. Spoutal větry, aby nemohly rozmetat celou tu vesmírnou stavbu, a přikázal jim za obydli nejzazší sever, východ, jih a západ.

Od té chvíle se ve vodách proháněly ryby, ve vzduchu se vznášeli ptáci, povstaly květiny, keře a stromy a v lesích žila nespočetná zvíř. Gáia (Země), plná života, dávala život všem tvorům. Mezi nimi se objevili i první lidé.

Když takto dostal svět svůj řád, zrodila Gáia Úrana (Nebe). Uranos zaplašil chmury a temnoty světlem životodárného Slunce a tvář Noci zjasnil třpytem hvězd a Měsíce. Svou nedozírnou náručí objal matku Zemi a z jejich vzájemné lásky, která je spojovala, se jim narodilo dvanáct dětí. A tyto děti vyrostly v ohromné obry a obryně. Někteří z těchto obrů měli jen jediné oko; jiní, ještě hroznější a strašnější svou silou, měli zlaté mince těla o padesáti hlavách a místo dvou měli sto rukou. Ještě štěstí, že byli jen tři tak strašní storucí obři.

Stvoření světa podle bible - Jiří Matějka, Alena Boráková

Nejdříve Bůh stvořil nebe a zemi. Nebe pro sebe a zemi pro člověka. Země byla prázdná a pustá a všude byla tma. Bůh tedy řekl: „Budiž světlo!“ A světlo bylo, protože Bůh tvoří pouhým slovem. Byla tedy tma i světlo. Bůh oddělil světlo od tmy a nazval to dnem, zatímco tmou nazval nocí. Určil, aby se den a noc pravidelně střídaly. Když viděl své dílo, zaradoval se. Tak ukončil první den.

Druhý den Bůh stvořil klenbu, která oddělila vody dole, na zemi, od vod nahoře, nad zemí. Tuto klenbu pojmenoval nebem. Vodám na zemi Bůh poručil, aby se shlukly ve veliká a hluboká moře. Voda poslechla, a tu se ukázala souš, kterou Bůh nazval zemí. Na pusté pláni, opuštěné hory a prázdná pohoří byl smutný pohled. Proto Bůh přikázal: „Ať je země plná zelených rostlin, bylin a stromů!“ A země poslechla, zazelenala se travami a zahýřila pestrými květy. I stromy se obsypaly květy, které se pak změnily v plody. Plody Bůh opatřil semeny, aby se mohly rozmnožovat. Bůh se zalíbením hleděl na přírodu, kterou vytvořil, ale to už skončil třetí den.

Čtvrtého dne Bůh osvětlil zemi dvěma velikými světly. Umístil je na nebeské klenbě, a stejně tak i hvězdy. Určil, aby jasnější světlo, slunce, svítilo na zemi ve dne, a to menší, měsíc, aby vládlo v noci. Tím Bůh rozdělil čas na dny a noci.

Pátý den Bůh stvořil velké mořské obludy, ryby a další rozmanité živočichy, jimiž se zahemžily vody. Stvořil i ptactvo a všelijaké okřídlené tvory, aby létali pod nebeskou klenbou. A všichni se množili, neboť jim Bůh požehnal.

Nastal šestý den. „Země, vydej různé druhy živočichů!“ přikázal Bůh. Jak řekl, tak se i stalo. Na loukách, v lesích, i na horách se objevila různá zvířata, dobytek, plazi, v trávě se hbitě pohybovala různá havěť. Bůh byl přenáramně spokojen, jak vše důmyslně připravil pro člověka.

„Teď udělám člověka,“ řekl. „Bude mi blízký a podobný, ale přesto odlišný. Bude vládnout na zemi nad ostatním tvorstvem, rybami, ptáky i zvířaty, které jsem pro něho stvořil. Živit se bude zelenými bylinami a ovocem stromů, stejně jako ostatní tvorové.“ Tak Bůh stvořil člověka a z pouhé lásky mu vdechl život. Člověk se stal živým tvorem. Bylo stvořeno, co Bůh chtěl. Nebesa, země, moře, rostliny, zvířata i člověk.

A byl tu sedmý den. Bůh odpočíval a radoval se z toho, co udělal. Tento den, den odpočinku, Bůh požehnal a posvětil, neboť dokončil své stvořitelské dílo.

Jméno, příjmení:

Otázky k první ukázce:

1. Čím byl na počátku vyplněn vesmír?
2. Co zakrývalo snad již existující měsíc a hvězdy?
3. Měly v té hluboké tmě hvězdy přesně určené dráhy?
4. Jak je popisován Chaos v textu?
5. Čím byla ohraničená moře?
6. Jaké obydlí přikázal větrům nějaký bůh?
7. Která zvířata se vznášela ve vzduchu?
8. Co žilo v lesích?
9. Jakým názvem je popisovaná Země v textu?
10. Jakým názvem je popisované Nebe v textu?
11. Koho objal Uranos?
12. Kolik se narodilo dětí?
13. V jaké stvoření vyrostly tyto děti?
14. Kolik nejvíce hlav měli obři a obryně?
15. Kolik nejvíce rukou měli obři a obryně?
16. Kolik bylo storukých obrů?
17. V posledním odstavci najdi vetřelce:

Otázky k druhé ukázce:

18. Co stvořil Bůh pátý den?

.....

.....

19. Kterého dne Bůh stvořil člověka?

.....

20. Kterého dne Bůh rozdělil čas na dny a noci?

.....

21. Kterého dne Bůh stvořil nebe?

.....

Starověké báje a pověsti – stvoření světa (adaptace R. Mertlík)

ŘEŠENÍ – první ukázka:

1. Čím byl na počátku vyplněn vesmír? - *mlhou a temnotou*
2. Co zakrývalo snad již existující měsíc a hvězdy? - *husté mlhy a černá mračna*
3. Měly v té hluboké tmě hvězdy přesně určené dráhy? - *neměly*
4. Jak je popisován Chaos v textu? - *jako neuspořádaná směsice*
5. Čím byla ohraničená moře? - *pevnými břehy*
6. Jaké obydlí přikázal větrům nějaký bůh? - *sever, východ, jih, západ*
7. Která zvířata se vznášela ve vzduchu? - *ptáci*
8. Co žilo v lesích? - *zvěř*
9. Jakým názvem je popisovaná Země v textu? - *Gáia*
10. Jakým názvem je popisované Nebe v textu? - *Gáia Úrana*
11. Koho objal Uranos? - *matku Zemi*
12. Kolik se narodilo dětí? - *dvanáct*
13. V jaké stvoření vyrostly tyto děti? - *v obry a obryně*
14. Kolik nejvíce hlav měli obři a obryně? - *padesát*
15. Kolik nejvíce rukou měli obři a obryně? - *sto*
16. Kolik bylo storukých obrů? - *tři*
17. V posledním odstavci najdi vetřelce - *zlaté mince*

ŘEŠENÍ – druhá ukázka:

18. Co stvořil Bůh pátý den? (Pátý den Bůh stvořil veliké mořské obludy, ryby a další rozmanité živočichy, jimiž se zahemžily vody. Stvořil i ptactvo a všelijaké okřídlené tvory, aby létali pod nebeskou klenbou.)
19. Kterého dne Bůh stvořil člověka? (šestý den)
20. Kterého dne Bůh rozdělil čas na dny a noci. (čtvrtý den)
21. Kterého dne Bůh stvořil nebe? (první den)